

Interview

Valerie van 't Lam en Tijn Kortman van het advocatenkantoor Stibbe: 'Van horen zeggen weet ik dat niet alle supermarktketens die het convenant over dagafdekking hebben ondertekend er even gelukkig mee zijn.'

Foto: Diederik van der Laan

Advocaten Stibbe: milieudiensten dreigen steeds meer supermarkten met handhaving **Afdekking van koelingen is splijtzwam**

AMSTERDAM - Milieudiensten door heel Nederland beginnen procedures tegen supermarkten die koelingen overdag niet hebben afgedekt. Het aan een convenant over dit onderwerp gekoppeld lijstje met maatregelen fungeert daarbij als breekijzer.

door Joep Meijssen

Tijn Kortmann en Valerie van 't Lam van het Amsterdamse advocatenkantoor Stibbe zijn al jaren betrokken bij de discussie over het afdekken van koelingen om het milieu te sparen. Namens Albert Heijn en Hoogvliet was Kortmann enkele jaren geleden betrokken bij procedures bij de Raad van State over dit onderwerp. Albert Heijn verloor, Hoogvliet won.

Uit die procedures is de jurisprudentie voortgekomen die regelt welke energiebesparende maatregelen overheden mogen opleggen aan supermarkten. Kortmann: 'Het komt erop neer dat overheden maatregelen kunnen verplichten mits deze binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Uit de zaak van Hoogvliet is duidelijk dat dagafdekking niet binnen deze termijn valt en dus niet kan worden opgelegd door gemeenten en milieudiensten.'

Toch werden recent steeds meer supermarkten geconfronteerd met brieven van milieudiensten die dagafdekking verplichten. Kortmann legt uit hoe dat komt. 'Milieu-

diensten zeggen bijvoorbeeld dat door de gestegen energieprijzen de terugverdiendtijd nu wel onder de vijf jaar ligt. Dus zeggen ze de maatregel verplichtend te kunnen opleggen.' Van 't Lam: 'Wie niet tijdig reageert, loopt kans op dwangsommen van tienduizenden euro's.'

Complicerende factor is dat er een convenant is afgesloten tussen Albert Heijn en een aantal milieudiensten, waarbij zich later meer milieudiensten en onder meer Plus, Jumbo, C1000, Coop, Emté en Netorama hebben aangesloten. Hoogvliet, Dirk van den Broek, Aldi en Lidl zijn vier van de voornaamste ketens die het convenant niet hebben ondertekend en er dus ook niet onder vallen.

Dreigen met handhaving

Kortmann: 'De ketens die ondertekend hebben, zijn nu verplicht de maatregelen die zijn gespecificeerd in een bijlage uit te voeren. Dat zijn allemaal zaken die volgens de milieudiensten in vijf jaar terug te verdienen zijn. Daar is toen echter slechts beperkt praktijkonderzoek naar gedaan. Het probleem is dat het lijstje met maatregelen ook op de site Infomil.nl is gepubliceerd. Milieudiensten gaan met dat lijstje in de hand ook bij supermarkten die niet onder het convenant vallen langs en dreigen met handhaving. Die handhaving kondigen ze bovendien op hun eigen websites aan.'

Van 't Lam: 'Het aantal zaken op dit gebied is echt aan het groeien. Wij hebben op dit moment al zo'n

tien zaken onder onze hoede en wij bedienen lang niet de hele markt. Het is een groeiend probleem. Supermarkten krijgen eerst een vooraankondiging, waarop ze binnen twee weken moeten reageren en implementatie moet eigenlijk al na twee tot zes maanden.'

Kortmann: 'Daarbij wordt heel star alleen maar naar het lijstje gekeken. Als supermarkten andere maatregelen hebben genomen die veel meer milieuwinst opleveren, wordt daarmee geen rekening gehouden. Niemand lijkt zich er ook mee bezig te houden of de maatregelen die zijn afgesproken ook daadwerkelijk de beloofde milieuwinst opleveren. Het is gebaseerd op theoretische modellen en tests in een gecontroleerde omgeving. Daarmee staan het convenant en het lijstje met maatregelen daadwerkelijke innovatie in de weg.'

Hoogvliet

Kortmann noemt Hoogvliet als voorbeeld. 'Die formule gebruikt het Less-systeem waarbij warmte uit de koelingen wordt hergebruikt om de winkel te verwarmen, waardoor centrale verwarming niet meer nodig is. Dat systeem verdient zichzelf in tweeënhalf jaar terug en levert een veel grotere milieuwinst dan dagafdekking. Toch is dat voor milieudiensten niet voldoende, omdat zij alleen maar naar het lijstje kijken. Daar staan bovendien nog meer maatregelen in, dus wie weet waar milieudiensten in de toekomst op gaan handhaven als supermark-

Dagafdekking is al een langlopende discussie

Gemeenten en de door gemeenten ingeschaalde milieudiensten voeren al meer dan tien jaar campagne voor afdekking van koelingen. Enkele jaren geleden leidde dit tot twee zaken bij de Raad van State. In een procedure die onder meer door Albert Heijn was aangespannen, werd besloten dat gemeenten inderdaad nadere milieueisen

mochten opleggen. Een jaar later was er uitspraak in de procedure waarbij Hoogvliet betrokken was. Hierin kwam naar voren dat de eisen van de overheid aan supermarkten wel redelijk moesten zijn. De overheid mag maatregelen alleen verplicht stellen als de terugverdiendtijd maximaal vijf jaar is. Die terugverdiendtijd is nu de inzet van discussie.

ten alternatieve maatregelen toepassen.' Kortmann geeft aan dat een nieuwe uitspraak van de Raad van State duidelijkheid kan geven over de rechtmatigheid van het huidige systeem. 'Wat is nu in de praktijk de terugverdiendtijd van de maatregelen? Valt die daadwerkelijk binnen de vijf jaar of is de eerdere uitspraak van de Raad van State dat dit voor dagafdekking niet het geval is nog geldig?'

De supermarktbranche is verdeeld over dagafdekking. 'Op CBL-niveau wordt wel over het onderwerp gesproken. Er is ook een voorstel geweest om mij er een rol in te laten spelen, maar om welke reden dan ook is het er niet van gekomen. Er is geen gezamenlijk standpunt van de

supermarkten over dagafdekking.'

Albert Heijn heeft als eerste het convenant ondertekend, maar had ook de procedure bij de Raad van State verloren. 'Die stonden met 1-0 achter en hebben de discussie met dat convenant voor hun winkels beëindigd. Daarna hebben andere ketens zich erbij aangesloten. Het levert natuurlijk ook voordelen op om je als milieuvriendelijke supermarkt te kunnen profileren. Ik vraag me alleen af wat er gaat gebeuren als het convenant in 2015 afloopt en ketens zien dat andere methodes een betere terugverdiendtijd hebben. Van horen zeggen weet ik, dat niet alle supermarktketens die het convenant hebben ondertekend er even gelukkig mee zijn.'